

„რბილი ძალის“ თავისებურებანი თურქული სერიალების მაგალითზე

რეზიუმე

თურქული „რბილი ძალა“ სერიალების სახით საქართველოში 2010 წლიდან გაჩნდა. პოპულარული ქართული არხები ერთმანეთს ეჯიბრებიან როგორც ამ სერიალების შეძენის, ისე ტრანსლირების, ასევე მათში მონაწილე თურქი მსახიობების ინტერვიუების გაშვების კუთხით. ზოგიერთ შემთხვევებში თურქულ სერიალებს პირდაპირი გავლენა გააჩნია საქართველოს საზოგადოებაზე. მაგალითად, 2018 წელს საქართველოში დაბადებულ 159 ბავშვს დაარქვეს თურქული სერიალების გმირთა სახელები: მათგან 32-ს — ონური, 65-ს — დამლა, 35-ს — ზეჰრა და 27-ს — ელიფი.

თუ 2009-2010 წლებში საქართველოს მოსახლეობის მხოლოდ 19% ამართლებდა ქართველი ქალების ქორწინებას თურქებზე, 2010 წლის (ანუ თურქული სერიალების ქართულ ტელესივრცეში გამოჩენის) შემდეგ ამ მონაცემმა ნელ-ნელა ზრდა დაიწყო და 2017 წელს ამას უკვე მოსახლეობის 31% ამართლებდა.

მსგავსი ტენდენცია შეიმჩნევა სხვა მაჩვენებლებშიც. მაგალითად კითხვაზე, „რომელი ქვეყანა მიგაჩნიათ საქართველოს მთავარ მეგობრად?“, 2013 წელს გამოკითხულთა მხოლოდ 3%-მა დაასახელა ასეთად თურქეთი. მაგრამ 2017 წელს ეს მაჩვენებელი გაორმაგდა და უკვე 6% შეადგინა.

დასკვნები:

- თურქულმა „რბილმა ძალამ“ (მათ შორის სერიალებმა) უკეთესობისკენ შეცვალა თურქეთის სახელმწიფოსა და თურქული კულტურის იმიჯი მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში და, მათ შორის, საქართველოშიც;
- თურქული სერიალების გავლენა მაღალია თურქეთის სამეზობლოში, მათ შორის, საქართველოშიც და ეს გავლენა უახლოეს მომავალშიც შენარჩუნდება;
- მაღალი მოთხოვნიდან გამომდინარე, თურქულ სერიალებს ქართულ ტელესივრცეში მომავალშიც ექნება საკუთარი ადგილი;
- თურქული „რბილი ძალის“ (მათ შორის სერიალების) გავლენა განსაკუთრებით მაღალია აზერბაიჯანული წარმოშობის საქართველოს მოქალაქეებზე, რაც, სავარაუდოდ, დიდხანს შენარჩუნდება.

საკვანძო სიტყვები: „რბილი ძალა“, თურქული, საქართველო

ბოლო პერიოდში საერთაშორისო არენაზე მნიშვნელოვანი გახდა „რბილი ძალის“ (Soft Power) ფენომენი, რამდენადაც მისი გამოყენება შესაძლებელია საშინაო და საგარეო პოლიტიკური მიზნების მისაღწევად. ამ ეტაპზე „რბილი ძალის“ უკვე აკადემიურად უდგებიან და იკვლევენ. საინტერესოა, რომ უკანასკნელი 10 წლის განმავლობაში ყოველწლიურად ხდება ქვეყნების „რბილი ძალის“ ინდექსის დაანგარიშება.¹

¹ Jonathan McClory, The New Persuaders: An International Ranking of Soft Power, www.web.archive.org/web/20110724053803/www.instituteforgovernment.org.uk/publications_download.php?id=20

ამ თვალსაზრისით, საინტერესოა თურქული სერიალები, რაც თურქული „რბილი ძალის“ შემადგენელი ნაწილია და რასაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს სხვადასხვა ქვეყანაში (მათ შორის, საქართველოშიც) თურქეთის იმიჯის გაუმჯობესების საქმეში.

თურქული „რბილი ძალა“ მრავალფეროვანია და მისი შესწავლა სამეცნიერო წრეებში აქტიურად მიმდინარეობს. როგორც სხვა ქვეყნებში, თურქეთშიც „რბილი ძალა“ ყოველდღიური ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს მოიცავს. თუმცა, სხვა ქვეყნებისგან განსხვავებით, თავისი სპეციფიკაც აქვს. მაგალითად, თურქული „რბილი ძალის“ ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაწილია თურქული სერიალები, რაც სხვა ქვეყნების „რბილი ძალის“ ინდექსის დაანგარიშებისას ნაკლებად აქტუალურია.

თურქული სერიალები პოპულარულია თურქეთსა და მის საზღვრებს გარეთ, განსაკუთრებით, არაბულ სამყაროსა და ბალკანეთში (ანუ ძირითადად ოსმალეთის იმპერიის ყოფილ ტერიტორიებზე). ბოლო პერიოდში სერიალების საშუალებით ამ ქვეყნებში საგრძნობლად გაუმჯობესდა თურქეთის იმიჯი. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ბევრი თურქული სერიალი და მსახიობი უცხოეთში უფრო პოპულარულია, ვიდრე საკუთარ სამშობლოში.

თურქული სერიალების საშუალებით ხდება როგორც თურქეთის იმიჯის „გამოსწორება“, ისე თურქეთში ტურისტთა რაოდენობის გაზრდა. მაყურებლებს სურვილი აქვთ საკუთარი თვალთა ნახონ სერიალებში მოხვედრილი ადგილები. ამ სექტორში მომუშავე კომპანია Global Agency-ს დამუშავებულმა იხეთ პინტომ განაცხადა, რომ 2009 წლიდან 2014 წლამდე პერიოდში თურქეთში 4 350%-ით გაიზარდა ახლო აღმოსავლეთიდან ტურისტების რაოდენობა და მისი შეფასებით, ამ საქმეში ყველაზე დიდი წვლილი სწორედ თურქულ სერიალებს მიუძღვის.² ამასთან, სწორედ თურქული სერიალების წყალობით დამატებითი თანხები შედის თურქეთის ეკონომიკაში და, განსაკუთრებით კი, მის სატელევიზიო ინდუსტრიაში. თუ 2007 წელს თურქული სერიალების ექსპორტისაგან შემოსავალი მხოლოდ 1 მლნ აშშ დოლარი იყო, 2018 წელს ეს მაჩვენებელი 500 მლნ აშშ დოლარამდე გაიზარდა.³ იმავე 2018 წელს თურქულ სერიალებს უყურა 700 მილიონმა ადამიანმა მსოფლიოს 146 ქვეყანაში.⁴ თუ გავითვალისწინებთ იმ ფაქტს, რომ მსოფლიოში 1,67 მლრდ სახლშია ტელევიზორი,⁵ 700 მლნ სერიოზული რიცხვია.

თურქულმა Think-Tank-მა Turkish Economic and Social Studies Foundation (TESEV) 2012 წელს ახლო აღმოსავლეთის 16 ქვეყანაში ჩაატარა საზოგადოებრივი აზრის კვლევა. შედეგებმა აჩვენა, რომ მოსახლეობის ¾-ს ნანახი ჰქონდა თურქული სერიალები. საგულისხმო ფაქტია, რომ იმავე კვლევის მიხედვით, ამ ქვეყნებში ისევ ¾-ის (ქვეყნების მიხედვით მერყეობს 70-78 %-ს შორის) ფარგლებში იყო თურქეთის მიმართ დადებითი განწყობის მაჩვენებელი.⁶ ანუ აშკარად იკვეთება კავშირი თურქული სერიალების ყურებასა და თურქეთის მიმართ დადებითი განწყობის შექმნას შორის. თურქულ სერიალებს ინტენსიურად უყურებენ როგორც თურქულენოვან სამყაროში (აზერბაიჯანი, ყაზახეთი, უზბეკეთი, ყირგიზეთი და ა.შ.), ისე ბალკანეთის ქვეყნებში.

საინტერესოა ფაქტია, რომ თურქული სერიალები პოპულარულია ბალკანეთის როგორც მუსლიმურ, ისე ქრისტიანულ ქვეყნებში. საბერძნეთში სასულიერო პირებიც კი გამოვიდნენ თურქული სერიალების ტელევიზიით ჩვენების წინააღმდეგ.⁷ ამ მხრივ ყველაზე საინტერესო ვითარება შეიქმნა მაკედონიაში, სადაც სატელევიზიო სივრცე თითქმის მთლიანად თურქულმა სერიალებმა დაიკავა. მაკედონიის ხელისუფლება იძულებული გახდა სპეციალური კანონიც კი მიეღო, რითაც აიკრძალა დღისით და

2 Nehir Ağırseven, Armağan Öрки, Evaluating Turkish TV Series as Soft Power Instruments, www.researchgate.net/publication/322130468_Evaluating_Turkish_TV_Series_as_Soft_Power_Instruments

3 Türk Dizilerinin Yurt Dışı Reytingi Hizmet ve Mal İhracatını Artırdı, www.hurriyet.com.tr/ekonomi/turk-dizilerinin-yurt-disi-reytingi-hizmet-ve-malihracatini-artirdi-41370181

4 Türk Dizilerinin Yurt Dışı Reytingi Hizmet ve Mal İhracatını Artırdı, www.hurriyet.com.tr/ekonomi/turk-dizilerinin-yurt-disi-reytingi-hizmet-ve-malihracatini-artirdi-41370181

5 Number of TV Households Worldwide from 2010 to 2018 (in billions), www.statista.com/statistics/268695/number-of-tv-households-worldwide

6 Mensur Akgün, Sabiha Senyücel Gündoğar, Ortadoğu'da Türkiye Algısı 2013, www.tesev.org.tr/wp-content/uploads/rapor_Ortadoguda_Turkiye_Algisi_2013.pdf

7 Hürrem Sultan Makedonya'da yasaklandı!, www.carmencafe.blogcu.com/hurrem-sultan-makedonya-da-yasaklandi/13190347

„Prime Time“-ში თურქული სერიალების ჩვენება, რათა შეეზღუდათ თურქული „რბილი ძალის“ გავლენა მაკედონიურ საზოგადოებაზე. როგორც მაკედონიის ინფორმაციისა და საზოგადოებრივ საკითხთა მინისტრმა ივა ივანოვსკიმ განაცხადა, „ისინი (სერიალები, ზ.ბ.) მომხიბვლელია, მაგრამ ხუთას წლიანი მონობაც საკმარისია“.⁸ აქ მან მონობაში მაკედონიაში ხანგრძლივი ოსმალური მმართველობა იგულისხმა.

ბოლო პერიოდში, თურქეთთან გაუარესებული პოლიტიკური ურთიერთობების ფონზე, ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებშიც ცდილობენ თურქული სერიალების შეზღუდვას. მაგალითად, 2020 წლის 10 თებერვალს ეგვიპტის ოფიციალურმა რელიგიურმა საბჭომ გამოსცა ფეტვა, რომელშიც ადგილობრივ მორწმუნეებს მოუწოდებენ, არ უყურონ თურქულ სერიალებს, რადგან მათი შეფასებით, აღნიშნული პროდუქციის ტირაჟირება „ემსახურება ოსმალეთის იმპერიის აღდგენის საქმეს... ამისთვის მთელი ძალით იყენებენ პოლიტიკას, სარწმუნოებას, ასევე კულტურასა და ხელოვნებასაც კი“.⁹

სერბი სოციოლოგების შეფასებით, ბალკანეთის ქვეყნებში თურქული სერიალების პოპულარობის მიზეზი იმაში მდგომარეობს, რომ ის ეფუძნება ტრადიციულ, პატრიარქალურ ფასეულობებს და არსებობს მსგავსება თურქულ და ბალკანურ კულტურებს შორის. ისევე მათი შეფასებით, ბალკანეთის ქვეყნებში მოხდა დრამატული ცვლილებები ოჯახთა ცხოვრების სტილში, ხოლო თურქულ სერიალებში ხდება დაკარგული და მივიწყებას მიცემული ფასეულობების გაცოცხლება. მსგავსი სიტუაციაა საბერძნეთშიც.

როდესაც ბერძნებს ეკითხებიან თურქული სერიალების პოპულარობის მიზეზს, ისინი პასუხობენ, რომ თურქებსა და ბერძნებს აქვთ მსგავსი ოჯახური სტრუქტურა, კულტურა, ურთიერთობები ადამიანებს შორის და ემოციური დამოკიდებულება.¹⁰

რამდენად ძლიერია თურქული „რბილი ძალა“? მსოფლიო მასშტაბით უკვე 10 წელია ზომავენ სხვადასხვა ქვეყნის „რბილ ძალას“. როდესაც 2010 წელს პირველად დაითვალეს ამის მიხედვით ქვეყნების ინდექსი, თურქეთი 25-ე ადგილზე გავიდა (ერთი პუნქტით გადაასწრო რუსეთს).¹¹ მართალია, ბოლო მონაცემებით, თურქეთს მსოფლიო „რბილ ძალათა“ ცხრილში 29-ე ადგილი უკავია, მაგრამ ამ კუთხით მისი გავლენა მთელ რიგ ქვეყნებში, რომელთადაც მას გეოგრაფიული სიახლოვე, ენობრივი, კულტურული, რელიგიური და ისტორიული კავშირები აქვს, გაცილებით მაღალია. ამასთან, თურქეთი ზოგიერთ ქვეყანაში საგრძნობ გავლენას ახდენს კონკრეტულ თემებზე. მართალია, საქართველოში თურქულ სერიალებთან დაკავშირებით დიდი სოციოლოგიური კვლევა არ ჩატარებულა, მაგრამ ფაქტია, რომ ისინი ქვეყანაში ძალიან პოპულარულია. ამას ადასტურებს თუნდაც ის ფაქტი, რომ მეტნაკლებად პოპულარული ქართული არხები ერთმანეთს ეჯიბრებიან როგორც ამ სერიალების შექმნა-ტრანსლაციაში, ისე მათში მოთამაშე თურქი მსახიობებისთვის ინტერვიუების ჩამორთმევაში.

ტელეკომპანია „იმედმა“ 2013 წლის 25 აგვისტოს გადმოსცა ინფორმაცია, რომ 2 ათასზე მეტი რესპონდენტის მონაწილეობით ჩატარა საზოგადოებრივი აზრის კვლევა. კითხვაზე, თუ რომელი ქვეყნის სერიალებია უფრო მიმზიდველი საზოგადოებისთვის, გამოკითხულთა უმრავლესობამ თურქული და ქართული სერიალები დაასახელა.¹²

მსგავს შედეგებს ვხედავთ 2013 წლის ივნისში საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიისთვის მომზადებულ ანგარიშში, სადაც ვკითხულობთ: „რესპონდენტები ინტერესით უყურებენ

8 Makedonya'dan Türk dizilerine tepki: 500 yıl esaret altında kaldığımız yeter!, www.t24.com.tr/haber/makedonyadan-turk-dizilerine-tepki-500-yil-esaret-altindakaldigimiz-yeter,217313

9 Mısır'dan 'Türk dizilerini izlemeyin' fetvası, www.ahvalnews-com.cdn.ampproject.org/c/s/ahvalnews.com/tr/misir/misirdan-turk-dizilerini-izlemeyin-fetvasi-erdoganinhayallerine-hizmet-ediyor?amp

10 Stelyo Berberakis, Yunan televizyonunda ilk kez yayınlanan Türk dizisi olan "Yabancı Damat" reyting rekoru kırıyor, www.sabah.com.tr/yazarlar/pazar/berberakis/2005/07/17/turk_dizileri

11 Terry Flew, Entertainment media, cultural power, and post-globalization: The case of China's international media expansion and the discourse of soft power, www.journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2059436416662037

12 GNCC-ის დაკვეთით ჩატარებული კვლევის შედეგები: მაყურებელი პრიორიტეტს საინფორმაციო გადაცემებს ანიჭებს, www.media.ge/ge/portal/news/301239/

ქართულ და თურქულ სერიალებს. ისინი ამბობენ, რომ ქართული და თურქული სერიალების შინაარსი უფრო „რეალური“ და ნაცნობია, ვიდრე სამხრეთამერიკული სერიალებისა“.¹³

საკითხისადმი ქართველი მაყურებლების მიდგომა ზოგადად წააგავს ბალკანელების დამოკიდებულებას. ორივე შემთხვევაში აქცენტი კეთდება საერთო ფასეულობებსა და კულტურაზე. მაგალითად, ქართველმა რესპოდენტებმა კვლევისას განაცხადეს: „სავაში (ერთ-ერთი სერიალის პერსონაჟი) ძალიან მიყვარს. იდეალური მამაკაცია, მინდა, რომ ასეთები იყვნენ ჩემი ოჯახის წევრები და საერთოდ მამაკაცი“; „ოჯახური ტრადიციები, რამდენიმე თაობა ერთად რომ ცხოვრობს... ქალები ოთახში და მამაკაცი გარეთ. აკვანიც დავინახე. კიდევ ქალიშვილობის ინსტიტუტი, თუმცა ეს ტრადიცია ჩვენშიც იკლებს და, როგორც ჩანს, თურქეთშიც. კაცების ჰეგემონია ქალებთან შედარებით. თურქულ სერიალებშიც ერიდებიან გადამეტებულ სექსუალურ სცენებს და ჰომოსექსუალიზმის პროპაგანდას. მნიშვნელოვანია ნათესაური კავშირები.“¹⁴

ქართველები თურქული სერიალების თაობაზე მსჯელობენ სოციალურ ქსელებშიც: „ბევრი საინტერესო რამ გავიგეთ მათ ტრადიციებზე. მაგალითად, ოჯახური ტრადიციები, როცა რამდენიმე თაობა ერთად ცხოვრობს. გლოვაც მსგავსი გვაქვს — ნივილ-კივილით და თავში ხელის ცემით. ქალიშვილობის ინსტიტუტი... იქაც აქვთ ტერმინი — რას იტყვის ხალხი?“¹⁵

უნდა აღინიშნოს, რომ თურქული სერიალების საქართველოში შემოსვლა მოხდა „რბილი ძალისთვის“ დამახასიათებელი კლასიკური მეთოდით — პროცესში ნებაყოფლობითი მონაწილეობით. 2013 წელს, როდესაც ქართულ ტელევიზორებში თურქული სერიალების შემოსვლა იწყებოდა, ჟურნალ „სარკისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში „მაესტროს“ ერთ-ერთმა დამფუძნებელმა და გენერალურმა დირექტორმა ბაჩო კიკაბიძემ განაცხადა, რომ თურქული სერიალები მთელ მსოფლიოში ყველაზე რეიტინგულია და თუ ქართულ არხებზე აქამდე არ გადიოდა, ეს ტელეკომპანიების მფლობელთა უვიცობის ბრალი იყო. მისი სიტყვებით: „თურქები ნამდვილად არ მოსულან და არ შემოუთავაზებიათ ჩვენთვის. ჩვენ მივედით მათთან. არც იაფად მოუციათ. ნამდვილად ბევრი ფული გადავიხადეთ. ასე რომ, თურქები არაფერ შუაში არიან, ეს ყველაფერი ჩვენი მარკეტინგული გათვლაა“.¹⁶

ზოგიერთ შემთხვევაში, თურქული სერიალები პირდაპირ და მკაფიო გავლენას ახდენენ საქართველოს საზოგადოებაზე. ამასთან, აუცილებლად უნდა აღინიშნოს, რომ ეს გავლენები სხვადასხვა კუთხესა და თემში სხვადასხვა დოზითაა წარმოდგენილი.

მაგალითად, 2018 წელს საქართველოში დაბადებულ 159 ბავშვს დაარქვეს თურქული სერიალების გმირთა სახელები: მათგან 32-ს — ონური, 65-ს — დამლა, 35-ს — ზეჰრა და 27-ს — ელიფი.¹⁷ მართალია, ამ 159 ბავშვიდან 112 ქვემო ქართლზე მოდის,¹⁸ სადაც აზერბაიჯანული წარმოშობის საქართველოს მოქალაქეებში ძალზე პოპულარულია თურქული არხები, მაგრამ აუცილებლად უნდა აღინიშნოს თავად ფაქტი, რომ თურქულ სერიალებს ამხელა გავლენა აქვს.

ასევე საინტერესო ფაქტია, რომ, ჩვენი დაკვირვებით, იმავე მოსახლეობაში, თურქული არხებისა და სერიალების გავლენით, ნელ-ნელა მკვიდრდება თურქული სიტყვები და ფრაზები, რომლებიც ანაცვლებს აზერბაიჯანულ ანალოგებს. საინტერესოა, როგორი იყო თურქეთისა და თურქების მიმართ საქართველოს საზოგადოების დამოკიდებულება და როგორ იცვლებოდა იგი წლების მიხედვით. ამის

13 GNCC-ის დაკვეთით ჩატარებული კვლევის შედეგები: მაყურებელი პრიორიტეტს საინფორმაციო გადაცემებს ანიჭებს, www.media.ge/ge/portal/news/301239/

14 ტელერადიომუწყებლობების პრიორიტეტების კვლევა, თვისობრივი კვლევის ანგარიში, ივნისი, 2013, www.gncc.ge/files/7070_114627_375115_TV-Radio%20communication_FGD%20Report_June_612-22,%202007.10.2013_Ge.pdf

15 „ახალი ტიპის სერიალები – თურქული ექსპანსია საქართველოში“, www.tia.ge/80901-axali-tipis-serialebi-turquli-eqspansia-saqartveloshi.html

16 „ახალი ტიპის სერიალები – თურქული ექსპანსია საქართველოში“, www.tia.ge/80901-axali-tipis-serialebi-turquli-eqspansia-saqartveloshi.html

17 „რომელი თურქული სერიალების გმირების სახელებს არქმევენ ქართველი მშობლები შვილებს“, www.sabavshvo.info/http-sabavshvo-info-wp-admin-post-newphp-426/

18 „მანიპულაცია, თითქოს საქართველოში სერიალების გავლენით ბავშვებს თურქულ სახელებს არქმევენ“, www.mythdetector.ge/ka/myth/manipulatsiatikos-sakartveloshi-serialebis-gavlenit-bavshvebs-turkul-sakhelebs-arkmeven

სარჩვენებლად ჩვენ გამოვიყენებთ კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრის (CRRC) მიერ ჩატარებულ ე.წ. „კავკასიის ბარომეტრის“ მონაცემებს.

თუ 2009-2010 წლებში საქართველოს მოსახლეობის მხოლოდ 19% ამართლებდა ქართველი ქალების ქორწინებას თურქებზე, 2010 წლის (ანუ თურქული სერიალების ქართულ ტელესივრცეში გამოჩენის) შემდეგ ამ მონაცემმა ნელ-ნელა ზრდა დაიწყო და 2017 წელს ამას უკვე მოსახლეობის 31% ამართლებდა.¹⁹ მსგავსი ტენდენცია შეიმჩნევა სხვა მაჩვენებლებშიც. მაგალითად კითხვაზე, „რომელი ქვეყანა მიგაჩნიათ საქართველოს მთავარ მეგობრად?“, 2013 წელს გამოკითხულთა მხოლოდ 3%-მა დაასახელა ასეთად თურქეთი. მაგრამ 2017 წელს ეს მაჩვენებელი გაორმაგდა და უკვე 6% შეადგინა.²⁰

ამავე პერიოდში საქართველოში გაიზარდა თურქული ენის მცოდნეთა რაოდენობა. მაგალითად, თუ 2017 წელს (უფრო ადრე ენის ცოდნის შესახებ გამოკითხვა არ ჩატარებულა) გამოკითხულთა 15% აცხადებდა, რომ ამა თუ იმ დონეზე ფლობდა თურქულ ენას,²¹ 2019 წელს ეს მაჩვენებელი 17%-მდე გაიზარდა.²²

ჩვენ არ ვამტკიცებთ, რომ ზემოხსენებული ტენდენციები მთლიანად ქართულ ტელესივრცეში თურქული სერიალების შემოსვლამ გამოიწვია და არც იმის შესაძლებლობა გვაქვს, რომ ამ საქმეში სერიალების წვლილის პროცენტულობა დაგვედგინა, მაგრამ ერთი რამ ცხადია — ეს ტენდენციები საქართველოში 2010 წლის (ანუ თურქული სერიალების შემოსვლის) შემდეგ შეინიშნება. ამასთან, მნიშვნელოვანია საერთაშორისო გამოცდილებაც, სადაც ბევრი ქვეყნის მაგალითებიც გვიჩვენებს კორელაციას იმ ადამიანთა რაოდენობას შორის, რომლებიც უყურებენ თურქულ სერიალებს და რომლებიც დადებითად არიან განწყობილი თურქეთის მიმართ.

დასკვნები:

- თურქული სერიალები თურქული „რბილი ძალის“ მნიშვნელოვანი შემადგენელი ნაწილია;
- ნებისმიერი ქვეყნის „რბილი ძალის“ პირდაპირი მართვა ძნელია როგორც იმ ქვეყნისთვის, რომელსაც ის წარმოადგენს, ისე გარე ქალებისთვის;
- თურქულმა „რბილმა ძალამ“ (მათ შორის სერიალებმა) უკეთესობისკენ შეცვალა თურქეთის სახელმწიფოსა და თურქული კულტურის იმიჯი მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში და, მათ შორის, საქართველოშიც;
- თურქული სერიალების გავლენა მაღალია თურქეთის სამეზობლოში, მათ შორის, საქართველოშიც და ეს გავლენა უახლოეს მომავალშიც შენარჩუნდება;
- მაღალი მოთხოვნიდან გამომდინარე, თურქულ სერიალებს ქართულ ტელესივრცეში მომავალშიც ექნება საკუთარი ადგილი;
- თურქული „რბილი ძალის“ (მათ შორის სერიალების) გავლენა განსაკუთრებით მაღალია აზერბაიჯანული წარმოშობის საქართველოს მოქალაქეებზე, რაც, სავარაუდოდ, დიდხანს შენარჩუნდება;
- მნიშვნელოვანია, რომ თურქული „რბილი ძალის“ საკითხი კონკრეტულმა ჯგუფებმა არ განიხილონ პოლიტიკურად მოტივირებული ანტიდასავლური (და ანტითურქული) კამპანიის ან კამპანიების ფარგლებში.

19 Approval of women marrying Turks, www.caucasusbarometer.org/ge/cb-ge/MARWTUR/?fbclid=IwAR3ut-VbbZZCji5iJOmJ-jh-ug1wC7I9O7mPTnj0TFMdDoJ2I7DUvLARY

20 Main friend of the country, www.caucasusbarometer.org/ge/cb-ge/MAINFRN/?fbclid=IwAR36d0I-QM7mmBV2G4AQZM6hol9048aLhD4SZ5FWIErzlz3QPXaZwx4CuxE

21 “თურქული ენის ცოდნა”, www.caucasusbarometer.org/ge/na2017ge/KNOWTUR/

22 “თურქული ენის ცოდნა”, www.caucasusbarometer.org/ge/na2019ge/KNOWTUR/?fbclid=IwAR19jbnkyhcM-zCF0TUNdknqqaHaC-f_6kpjXhFoRgivnaiFr1_m94IHHeo

გამოყენებული ლიტერატურა

- „ახალი ტიპის სერიალები – თურქული ექსპანსია საქართველოში“,
www.tia.ge/80901-axali-tipis-serialebi-turquli-eqspansia-saqartveloshi.html
- „თურქული ენის ცოდნა“,
www.caucasusbarometer.org/ge/na2017ge/KNOWTUR/
- „თურქული ენის ცოდნა“,
www.caucasusbarometer.org/ge/na2019ge/KNOWTUR/?fbclid=IwAR19jbNkyhcM-zCF0TUNdknqgaHaC-f_6kpjXhFoRgivnaiFr1_m94IHHeo
- „მანიპულაცია, თითქოს საქართველოში სერიალების გავლენით ბავშვებს თურქულ სახელებს არქმევენ“,
www.mythdetector.ge/ka/myth/manipulatsiatitikos-sakartveloshi-serialebis-gavlenit-bavshvebs-turkul-sakhelebs-arkmeven
- „რომელი თურქული სერიალების გმირების სახელებს არქმევენ ქართველი მშობლები შვილებს“,
www.sabavshvo.info/http-sabavshvo-info-wp-admin-post-newphp-426/
- ტელერადიო მაუწყებლობების პრიორიტეტების კვლევა, თვისობრივი კვლევის ანგარიში, ივნისი, 2013,
www.gncc.ge/files/7070_114627_375115_TV-Radio%20communication_FGD%20Report_June_612-22,%2007.10.2013_Ge.pdf
- GNCC-ის დაკვეთით ჩატარებული კვლევის შედეგები: მაყურებელი პრიორიტეტს საინფორმაციო გადაცემებს ანიჭებს,
www.media.ge/ge/portal/news/301239/
- Nehir Ağırseven, Armağan Öрки, Evaluating Turkish TV Series as Soft Power Instruments,
www.researchgate.net/publication/322130468_Evaluating_Turkish_TV_Series_as_Soft_Power_Instruments
- Mensur Akgün, Sabiha Senyücel Gündoğar, Ortadoğu’da Türkiye Algısı 2013,
www.tesev.org.tr/wp-content/uploads/rapor_Ortadoguda_Turkiye_Algisi_2013.pdf
- Hürrem Sultan Makedonya’da yasaklandı!,
www.carmencafe.blogcu.com/hurrem-sultan-makedonya-da-yasaklandi/13190347
- Makedonya’dan Türk dizilerine tepki: 500 yıl esaret altında kaldığımız yeter!,
www.t24.com.tr/haber/makedonyadan-turk-dizilerine-tepki-500-yil-esaret-altindakaldigimiz-yeter,217313
- Mısır’dan ‘Türk dizilerini izlemeyin’ fetvası,
www.ahvalnews-com.cdn.ampproject.org/c/s/ahvalnews.com/tr/misir/misirdan-turk-dizilerini-izlemeyin-fetvasi-erdoganinhayallerine-hizmet-ediyor?amp
- Türk Dizilerinin Yurt Dışı Reytingi Hizmet ve Mal İhracatını Artırdı,
www.hurriyet.com.tr/ekonomi/turk-dizilerinin-yurt-disi-reytingi-hizmet-ve-malihracatini-artirdi-41370181
- Stelyo Berberakis, Yunan televizyonunda ilk kez yayınlanan Türk dizisi olan “Yabancı Damat” reyting rekoru kırıyor,
www.sabah.com.tr/yazarlar/pazar/berberakis/2005/07/17/turk_dizileri
- Approval of women marrying Turks,
www.caucasusbarometer.org/ge/cb-ge/MARWTUR/?fbclid=IwAR3ut-VbbZZcj5lJOmJ--jh-ug1wC7I9O7mPTnj0TFMdDoJ2I7DUvLARY
- Terry Flew, Entertainment media, cultural power, and post-globalization: The case of China’s international media expansion and the discourse of soft power,
www.journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2059436416662037

Main friend of the country,

www.caucasusbarometer.org/ge/cb-ge/MAINFRN/?fbclid=IwAR36d0I-QM7mmBV2G4AQZM6hoL9048aLhD4SZ5FWIErzl3QPXaZwx4CuxE

Jonathan McClory, The New Persuaders: An International Ranking of Soft Power,

www.web.archive.org/web/20110724053803/www.instituteforgovernment.org.uk/publications_download.php?id=20

Number of TV Households Worldwide from 2010 to 2018 (in billions),

www.statista.com/statistics/268695/number-of-tv-households-worldwide

PECULIARITIES OF “SOFT POWER” IN THE EXAMPLE OF TURKISH SOAP OPERAS

Turkish “soft power” in terms of TV serials has emerged in Georgia since 2010. Popular Georgian channels are competing with each other, both in terms of the acquisition and the broadcasting of these soap operas, and interviewing Turkish actors starring in them.

In some cases, Turkish soap operas have a direct and clear impact on Georgian society. For example, 159 children born in Georgia in 2018 were named after the heroes of Turkish soap operas – 32 of them – Onur, 65 of them – Damla, 35 of them – Zahra and 27 of them – Elif.

If only 19% of the Georgian population approved of the marriage of Georgian women to Turks in 2009-2010, after 2010 (that is, after the appearance of Turkish soap operas on Georgian television), this figure began to grow slowly and reached 31% in 2017.

We can observe a similar tendency in terms of other indicators. For example, when asked: “Which country do you consider to be Georgia’s main friend?” only 3% of respondents in 2013 named Turkey. This figure doubled and reached 6% in 2017.

Conclusions:

- Turkish “soft power” (including TV serials) in many countries around the world, including Georgia, has changed the image of the Turkish state and Turkish culture for the better.
- The influence of Turkish soap operas is significant in Turkish neighborhoods, including Georgia, and this influence will be maintained in the near future.
- Due to the high demand for the aforementioned TV serials, Turkish soap operas will maintain their place in Georgian television in the future.
- The influence of Turkish “soft power” (including soap operas) is particularly high on Georgian citizens of Azerbaijani descent and this will be maintained for the long term.

Key words: “Soft Power”, Turkish, Georgia